

ΑΛΛΑΖΕΙ;

Δεκαοχτώ μήνες πριν λήξει η θητεία της, η κυβέρνηση Καραμανλή αλλάζει ξαφνικά πρόεδρο, ενώ η ίδια η «Νέα Δημοκρατία», με ομολογημένες τις προοπτικές μειωμένης εκλογικής δύναμής της, στερείται εκείνου που ήταν γι' αυτήν ταυτόχρονα αρχηγός και μοναδικό της σύμβολο. Για τον πολιτικό χώρο ο οποίος στα προδικτατορικά χρόνια, άντλούσε από τα Άνακτορα τις δυνατότητες ανανέωσης και παραμονής του στην εξουσία (με τρόπους συχνά ανωρθόδοξους!), ο κ. Καραμανλής ενσάρκωσε, μετά το Δημοψήφισμα του 1974, την ιδεολογική πηγή εξουσίας και, ταυτόχρονα, την κοινοβουλευτική του ηγεσία.

Γι' αυτό άλλωστε και το εκλογικό έμβλημα της «Νέας Δημοκρατίας» πρόβαλλε το πρόσωπο του κ. Καραμανλή — πράγμα που έχει ήδη αλλάξει, γιατί δεν θα ήταν νοητό η «Νέα Δημοκρατία» να σφετερίζεται σαν κομματικό της σύμβολο την προσωπικότητα του υπερκομματικού πιά, κατά την ίδια τη δήλωσή του Αρχηγού του Κράτους.

Μιά τέτοια όμως μεταβολή, που σε κόμματα αρχών με ιδεολογική συνέπεια και με παράδοση αυτοανανέωσης δεν θα ήταν καταλυτική, προκαλεί αναπόφευκτα τραυματικές ανακατατάξεις στη «Νέα Δημοκρατία». Πού κι αυτές μπορεί, με τη σειρά τους, να οδηγήσουν σε διαφοροποιήσεις με άδηλες ακόμα πολιτικές προεκτάσεις.

Με όση προσοχή κι αν οργάνωσε ο κ. Καραμανλής την άνοδο του στην Προεδρία της Δημοκρατίας, το κενό που αφήνει στην παράταξη του (καθώς μάλιστα αυτή έτοιμάζεται για ένα δύσκολο εκλογικόν αγώνα) δεν μετριέται μόνο με το βάρος μιάς προσωπικότητας αλλά και με τις αλλοιώσεις στην ταυτότητα του κόμματος.

Αν ήταν ακριβής η φήμη πως, αποχωρώντας από τη «Νέα Δημοκρατία», ο κ. Καραμανλής είχε επιλέξει ο ίδιος το διάδοχό του και, με άφανη δέδαια καθοδήγηση, είχε εκδηλώσει και τις προτιμήσεις για τους νέους υπουργούς, τότε θα έπρεπε να εύχόμαστε αυτή να είναι και η τελευταία του κομματική πρωτοβουλία. Και να ελπίζουμε ότι, έφεξης, η σχέση του με τη «Νέα Δημοκρατία» δεν θα εξελιχθεί σαν εκείνη των Άνακτορων με την παλαιά ΕΡΕ, αλλά ότι θα έπωμισθεί το ρόλο του ρυθμιστή του πολιτεύματος ξεχνώντας — κατά την εύστοχη διατύπωση του κ. Γ. Μαύρου — ποιος τόν ψήφισε και από πού προέρχεται.

Άλλωστε η τυχόν επιλογή του νέου πρωθυπουργού από τον Καραμανλή (αν δέβαια πιστέψουμε πως εκείνος ανεπίσημα προέκρινε) θα πρέπει να ξεκίνησε από τη σκέψη πως ο κ. Γαλλης περισσότερο ασφαλώς από τον κ. Αβέρωφ, θα μπορούσε να δράσει σ' ένα «ήπιο πολιτικό κλίμα» ή να «συνυπάρξει», όσοδηποτε ανταγωνιστικά με την Αντιπολίτευση.

Με τα παραπάνω δεδομένα, η όρκωμοσία της κυβερνήσεως Ράλλη αποτελεί ένα πολιτικό όρσημο. Για πρώτη φορά, κυβέρνηση της συντηρητικής παρατάξης θα αναλάβει τις ευθύνες της χωρίς τα δεκανίκια των Άνακτορων αλλά και χωρίς την παρουσία του κ. Καραμανλή που κάλυπτε, ως ένα σημείο, την ανικανότητα και τα σφάλματα των στελεχών του, χάρη στην πρωτοφανή για την πολιτική μας ιστορία αποδοχή ή άνοχη απέναντί του, που επιδείκνυε τόσο η Αντιπολίτευση όσο και η Κοινή Γνώμη γενικότερα.

Σήμερα, το σκηνικό μεταβάλλεται και η νέα κυβέρνηση είναι επόμενο πως θα κρίνεται με αντικειμενικά ασφαλώς κριτήρια, αλλά χωρίς τα περιθώρια ανεκτικότητας που άφθηκαν στις τρεις προηγούμενες μεταδικτατορικές κυβερνήσεις Καραμανλή.

Τό γεγονός ότι η νέα κυβέρνηση δεν έκανε ακόμα τις προγραμματικές της δηλώσεις κι ότι δεν άρχισε το έργο της, δεν σημαίνει πως η Κοινή Γνώμη δεν κατέληξε ήδη σε μία πρώτη της αξιολόγηση, με βάση την πείρα του πρόσφατου παρελθόντος :

Ουσιαστικά, η κυβέρνηση Ράλλη αποτελεί συνέχεια της προηγούμενης, με μερικές απομακρύνσεις προσωπικού χαρακτήρα — παρά την παραμονή του κ. Αβέρωφ στο υπουργείο Έθνικής Αμύνης — και με αρκετές εσωτερικές μεταθέσεις.

Ο δέ προπερυσινός προσεταιρισμός πολιτικών προσώπων από το χώρο του παραδοσιακού κέντρου — η περίφημη «διεύρυνση» που την είχε καυτηριάσει «Τό Βήμα» σαν συμβολή στην εξουθένωση του παλαιού φιλελεύθερου χώρου — δεν μετέβαλε, όπως «Τό Βήμα» είχε όρθα προβλέψει, το χρωματισμό ενός κόμματος που εκπροσωπεί σταθερά το συντηρητικό στοιχείο του ελληνικού πολιτικού φάσματος.

Τό πλαίσιο αυτό δεν αφήνει περιθώρια για αταπάτες. Όποιο κι αν είναι το πρόσωπο του πρωθυπουργού, η πορεία μιάς νέας κυβερνήσεως της «Νέας Δημοκρατίας» φαίνεται προδιαγραμμένη. Με την ίδια πολιτική βάση, τόν ίδιο κομματικό μηχανισμό, την ίδια κοινοβουλευτική στελέχωση και την ίδια ουσιαστικά υπουργική επάνδρωση, δεν έχει δυνατότητες ν' ακολουθήσει μία άλλη πολιτική ή να χαράξει νέες κατευθύνσεις.

Άσφαλώς, κανένας Έλληνας πολίτης δεν επιθυμεί εσωτερικούς κλυδωνισμούς που μπορεί να εξυπηρετούν μόνο τους αντιπάλους της χώρας. Άλλά οι εξωτερικοί κίνδυνοι δεν μπορεί να γίνονται το σκιάχτρο που θα παραλύει τις αναγκαίες εσωτερικές εξελίξεις.

Η μεταβολή που έχει επέλθει στην κορυφή τόσο του κόμματος της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας, όσο και στην ηγεσία της κυβερνήσεως, καθιστά ακόμα πιο θεμιτό και δίνει πρόσθετη αιτιολόγηση στο αίτημα της Αντιπολιτεύσεως για διενέργεια εκλογών που να εκδηλώνουν τις νέες διαμορφώσεις της Κοινής Γνώμης της χώρας.